

Protokół

18. posiedzenia, I. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 13. Października 1883.

Początek o godzinie 12. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Dr. Stanisław hr. Badeni, książę Władysław Sapięha, i Siengielewicz.

Obecných posłów 123

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół zaś szesnastego posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół z siedemnastego posiedzenia został złożony w biurze sejmowem, do przejrzenia.

Sekretarz p. Dr. St. Badeni odczytuje spis petycyj po dzień 13. Października 1883 do Sejmu wniesionych, od Nr. 586 do 604, a przydzielonych następującym komisjom:

Administracyjnej: Nr. 594, 597, 602;

Drogowej: Nr. 596;

Petycyjnej: Nr. 587, 589, 600;

Gospodarstwa krajowego: Nr. 601;

Edukacyjnej: N. 588, 598, 603, 604;

Wydziałowi krajowemu: Nr. 586, 590, 591, 592, 593, 595, 599, za mocy uchwały Sejmu z dnia 12. Października.

P. Antoniewicz wnosi przy petycji Nr. 588. odesłanie jej do komisji edukacyjnej z tem zastrzeżeniem, aby jeszcze tej sesyi zdała z niej sprawę.

Izba ten wniosek uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Pławickiego o zapewnienie Reprezentacji krajowej odpowiedniego wpływu przy sporach o granicę kraju.

P. Pławicki uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie go do komisji prawniczej-

Izba ten wniosek uchwała bez dyskusji.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Lasockiego o zmianę §. 64. ustawy gminnej.

P. Lasocki uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie go do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji górniczej w przedmiocie zmian w ustawie z dnia 26. Maja 1882. o cła i podatku naftowym, oraz w przedmiocie podatku dochodowego i zarobkowego przy kopalniach oleju ziemnego i destylarniach nafty.

Sprawozdawca p. Skrzyński uwolniony od czytania, czyta wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„I. Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej wyjednał podwyższenie cła od surowych oleji ziemnych zagranicznych w ogóle i zrównanie cła od surowca rumuńskiego z cłem od surowców, z innych państw sprowadzanych.

II. Sejm ponawia rezolucye z r. 1880, 1881, 1882 i wzywa Wysoki c. k. Rząd, aby uwolnił kopalnie nafty od podatków na czas lat 10, lub przynajmniej sprowadził takowe do takiej miary, w jakiej opłacają je kopalnie wykonywane na podstawie ogólnej ustawy górniczej, a mianowicie: uchylił zupełnie podatek zarobkowy, a zastąpił takowy opłatą od przestrzeni (Massengebühr), zaś podatek dochodowy ustanowił w stotunku takim, aby przedsiębiorstwa w rozwoju swem nie były tanowane“.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną i przedstawia Izbie c. k. Radcę skarbu Duńczewskiego, który przemawia ze strony Rządu, poczem zabierają głos p. Gorayski i sprawozdawca. Marszałek otwiera izamyka rozprawę szczegółową, poczem zarządza głosowanie osobno nad Art. I. i II., w drugim czytaniu które Izba przyjmuje bez rozprawy, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wniosek komisji górniczej w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji górniczej w sprawie obniżenia stopnia ciężaru gatunkowego destylatów oleji ziemnych, wolnych od podatku.

Sprawozdawca p. Skrzyński uwolniony od czytania, czyta wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy wezwać c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze ustawodawczej dla destylatów oleji ziemnych, wyrabianych wewnątrz Monarchii austriackiej, obniżenie stopnia ciężaru gatunkowego oleji nie podpadających pod podatek z 870 stopni (tysięcznych gęstości czystej wody) przy 12° R. na 850 stopni (tysięcznych gęstości czystej wody) przy 12° R“.

Ze strony Rządu przemawia c. k. Radca skarbu p. Duńczewski. Po zamknięciu rozprawy i przemówieniu Sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała tę rezolucyę.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji górniczej w sprawie przestrzegania postanowień rozporządzenia ministeryalnego z d. 27. Stycznia 1866. przy wprowadzaniu nafty zagranicznej do Austrii.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz uwolniony od czytania, czyni następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, by polecił wszystkim urzędom cłowym przestrzegać rozporządzenie ministeryalne z dnia 27. Stycznia 1866 r., w ten sposób, by stopień zapalności każdej nafty wchodzącej w granice Państwa Austriackiego był badany, a nafta, nieodpowiadająca tym wymogom, nie mogła być wprowadzana jako artykuł handlu“.

Ze strony Rządu przemawia c. k. Radca skarbu p. Duńczewski. Po zamknięciu rozprawy i zrzeczeniu się głosu ze strony Sprawozdawcy Izba uchwała wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie z wyborów poselskich.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Trembowla-Złotniki Bolesława Rozwadowskiego i wnosi uznanie tego wyboru za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Kopyczyńce-Husiatyn, ks. Mikołaja Sieczyńskiego.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego i wnosi uznanie tego wyboru za ważny.

Przemawia p. Romańczuk, poczem zabierają głos J. E. c. k. Namiestnik i p. Golejewski, a po zamknięciu dyskusji p. Antoniewicz, który wnosi:

„Wysoki Sejm raczy odroczyć weryfikację wyboru powyższego, aż do ścisłego zbadania zarzutów w proteście zawartych“.

Przemawiają jeszcze w sprawie faktycznego sprostowania p. Władysław Badeni i p. Antoniewicz, poczem zabiera głos sprawozdawca.

W głosowaniu Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego.

Marszałek udziela głosu J. E. c. k. Namiestnikowi, który odpowiada na interpelację p. Merownicza i Tow. w sprawie spółek zarobkowych i zaliczkowych.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Zakopane o utworzenie w tej gminie posterunku żandarmeryi.

Sprawozdawca p. Pławicki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w gminie Zakopane powiecie Nowotarskim, tak z powodu położenia geograficznego, jako też dla bezpieczeństwa tam rok rocznie w wielkiej ilości gromadzących się obcych, jako do miejscowości klimatyczno-leczniczej, z których część także i przez zimowe miesiące pozostaje — urządził jak najrychlej stałą stację k. posterunku Żandarmeryi“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Mrzygłód o przeniesienie posterunku żandarmeryi z Tyrawy wołoskiej do Mrzygłodu.

Sprawozdawca p. Pławicki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję gminy Mrzygłód o przeniesienie posterunku żandarmeryi z Tyrawy wołoskiej do Mrzygłodu odstępuje się Wydziałowi krajowemu, do zbadania i odpowiedniego załatwienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Ostrowsko o zmuszenie obszaru dworskiego w Ostrowsku do wydania materiału drzewnego na reparację mostu.

Sprawozdawca p. Pławicki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję gminy Ostrowsko powiatu Nowo Targkiego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji mieszkańców powiatu Skałackiego o zaprowadzenie szybkowozów na rucie Borki Wielkie - Skałat - Grzymałów - Touste.

Sprawozdawca poseł Zborowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd do zaprowadzenia szybkowozu na rucie Borki Wielkie - Skałat - Grzymałów - Touste“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o petycji Wydziału powiatowego Kolbuszowskiego o zmianę sposobu piętnowania bydła.

Sprawozdawca poseł Korytowski odczytuje to sprawozdanie z tym dodatkiem, że petycja ta już jest załatwiona rozporządzeniem c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 18. Sierpnia 1883.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej o petycji Rady powiatowej Borszczowskiej o rozpoczęcie budowy drogi krajowej z Borszczowa na Jezierzany dla połączenia z drogą krajową Czortkowsko-Skałską.

Sprawozdawca poseł Koziebrodzki Władysław odczytuje sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w r. 1885. rozpoczął budowę drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan, uchwalonej ustawą z dnia 5. Grudnia 1872 r.“

Poczem odczytuje następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić Rezolucyę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził studia techniczne, celem jak najodpowiedniejszego przedłużenia drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan, bądź w kierunku drogi krajowej Skalsko - Czortkowskiej, bądź też w kierunku drogi państwowej Czortkowsko - Zaleszczyckiej i w swoim czasie przedłożył odpowiednie wnioski Sejmowi“.

W rozprawie nad powyższym wnioskiem i rezolucyą przemawiają p. Chamiec, p. Władysław Badeni, p. Borkowski i sprawozdawca.

Poczem Izba uchwała powyższy wniosek i rezolucyę.

Następuje sprawozdanie o petycyi Wydziału powiatowego w Grybowie o udzielenie z fundusów krajowych subwencji na budowę mostu na rzece Białej.

Sprawozdawca poseł Błażowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Przekazuje się Wydziałowi krajowemu petycyę Wydziału powiatowego w Grybowie do stosownego zbadania i możliwego uwzględnienia bądź udzieleniem subwencji bezwrotnej w granicach okólnika z dnia 22. Grudnia 1882 l. 51.432, bądź też przyznaniem odpowiedniej pożyczki bezprocentowej z fundusów na ten cel wyznaczonych“.

Izba ten wniosek uchwała bez dyskusyi.

Następuje sprawozdanie komisji konkurencyjnej o petycyi gmin Wiśniowa, Lipnik, Kobielnik, Pomachowice dolne, Węglówka i Wierzbiana o uwolnieniu od konkurencyi do kościoła w Dobczycach, a przywrócenie odrębnej parafii w Wiśniowej.

Sprawozdawca ks. Buchwald odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gmin do kościoła w Wiśniowej wcielonych odstępuje się Wysokiemu c. k. Namiestnictwu do uwzględnienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o petycyi osady Zabranowskiej o odłączenie od gminy Stare Kuty.

Sprawozdawca p. Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyę osady Zebranówka o odłączenie jej od gmin Huty stare, Hobaki, Rybno i Słobudka odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i należytego ocenienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji petycyjnej, o petycyi gminy Sroki z zażaleniem na uciążliwą manipulacyę przy opłacaniu podatków.

Sprawozdawca p. ks. Kopyciński odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd do zbadania zażaleń zwierzchności gminnych i do usunięcia przeszkód przez odpowiednie pomnożenie urzędników podatkowych“.

Po przemówieniu pp. Merunowicza i Chrzanowskiego w tej sprawie Izba ten wniosek uchwała.

Sekretarz Dr. St. Badeni odczytuje interpelacyę do p. komisarza rządowego p. Żurowskiego i towarzyszy w sprawie zapory mytniczej w Chyrowie, tudzież wniosek p. Polanowskiego w sprawie opodatkowania przemysłu gorzelnianego.

Marszałek oświadcza iż interpelacya udzieloną zostanie p. komisarzowi rządowemu, zaś wniosek jako dostatecznie poparty traktowany będzie według przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3¹/₄ po południu, i naznacza następne posiedzenie

na poniedziałek dnia 15. Października 1883. o godzinie 11. z następującym porządkiem dziennym :

1. Wybór sześciu członków Wydziału krajowego i sześciu zastępców.
2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie rozłączenia miejscowości Tywnonia i Szczytna w jedną gminę połączonych. — Sprawozdawca p. Smolka.
3. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1881. — Sprawozdawca p. Skalkowski.
4. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Jędrzejowicza Edwarda względem założenia gorzelnii w Dublanach. — Sprawozdawca p. Gross.
5. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie utrzymania przysługujących Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu przywilejów przy zaprowadzeniu projektowanego przez Wysoki Rząd podatku rentowego. — Sprawozdawca p. Lenartowicz.
6. Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie przeniesienia miejscowości Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i Starostwa Cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie. — Sprawozdawca poseł Lenartowicz.
7. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1881. — Sprawozdawca p. Rybicki.
8. Sprawozdanie komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych. — Sprawozdawca poseł Gorayski.
9. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowych szkół rolniczych w Dublanach, na rok 1884. — Sprawozdawca p. Abrahamowicz.
10. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu Wydziału krajowego na rok 1884. kursu gorzelnictwa w Dublanach. — Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

Lwów dnia 13. Października 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Siengalewicz, w. r.

W. Sapieha w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu po dzień 13. Października 1883 r.

586. Oddział Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego w Bochni, przez p. Struszkiewicza o subwencyę dla Rożańskiego celem kształcenia się w Pomologii za granicą.
587. Kowieniec gmina powiat Sambor, przez posła Bereźnickiego o uwolnienie od opłaty kosztów szpitalnych za włóczęgę Piotra Miałkowskiego.
588. Gmina Sołonka, przez posła Antoniewicza z oskarżeniem przeciw nauczycielowi Ficowskiemu.
589. Gmina Trzcianiec z przysiółkiem Krzywe, przez posła Gniewosza o wyjednanie u Rządu odpisania zapomogi udzielonej w r. 1852.

590. Gmina Białogłowy powiat Złoczów, przez p. Kaszewkę o zapomogę z powodu gradobicia i powodzi.
591. Pełech Józef gr. kat. katecheta w Jarosławiu, przez p. Linińskiego o zapomogę.
592. Gmina Żukocin powiat Kołomyja przez posła Kuczковского o zapomogę z powodu gradobicia.
593. Gmina Malechów powiat Lwów, przez posła Merunowicza jak wyżej.
594. Sanocki Wydział powiatowy, przez posła Słoneckiego o wydanie ustawy, o komasacyi gruntów.
595. Rada powiatowa Jasielska, przez posła ks. Buchwalda o uchwalenie odpowiednich funduszów, na wprowadzenie w życie 5 i 6 klasy dla dziewcząt w Jaśle.
596. Ta sama przez posła ks. Buchwalda o zarządzenie wybudowania drogi dojazdowej do dworca kolei transwersalnej w Tarnowcu.
597. Ta sama, przez posła ks. Buchwalda o zaprowadzenie na kolejach w kraju języka polskiego.
598. Ta sama, przez posła ks. Buchwalda o zmianę planu nauk w seminaryach nauczycielskich, szkół ludowych w ten sposób, by naukę o gospodarstwie rolnem, obszerniej wykładano.
599. Gmina Rozdziałowice powiat Rudki, przez posła Jankę o zapomogę na wewnętrzne urządzenie cerkwi.
600. Zaborski Józef, nauczyciel w Komarnie, przez posła Jankę o zaliczkę lub zapomogę.
601. Faustyn Hławaty, przez posła Wereszczyńskiego o posadę w biurze melioracyjnem.
602. Gmina miasta Tarnopola, przez posła Maxa o pożyczkę na budowę koszar.
603. Ludwik Gorzka, nauczyciel, przez posła Władysława Koziebrodzkiego, o wymiar sprawiedliwości za krzywdy poniesione ze strony inspektora okręgu Jarosławskiego.
604. Gmina Boratyn, przez posła Władysława Koziebrodzkiego z zażaleniem na okręgową Radę szkolną w Jarosławiu, z powodu narzucania jej nauczyciela.